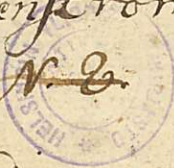

~~1. 11. 8.~~
~~1. 11. 8.~~

Hedenström
N. G.

Nurdin Nurdin

Loftum 4. Br NT

potest aliquid bonum esse

Nulli sunt visi, qui carere nisi

Marcus Marcison,

am nützlich eigeannen Hil Danne
bohen, von son Danne bohen
Hjelen allen annuans bohen
honow-gulgen nstingoljen
int intjgub uf Aboden,
16. Februarü. 1795.

JH

GENESIS ÆTHEREA

Eller

Jesu Christi Födelse

Hwilken sigh tildrogh effter Wär-
 denes Skapelse 3970. vithi Kēyser Au-
 gusti 31. Regemens år/ som nu aff oss Chris-
 sine / Christo til Ewigh äminnelse / ähr-
 ligen begås / den 25. dagh vithi Decemb.
 Månad, vithi en ensaldigh

COMOEDIA

Fattat / hwilken innerwarande ähr
 1659. den 9. Jan. publice celebrerades i Åbo
 Stad / vithi höge Herrans närvaro / oc förnem-
 bligit Foletz frequens, med serdeles per-
 soner / och den qualitet man aff Histo-
 riens grund hempta funde

^{aff}
 ERICO KOLMODINO.

Chryf: *Johan Swindberg*

*Quod ab origine mundi nunquam au-
 ditum, jam insuevit Virginem esse quæ
 peperit, & Matrem esse quæ Virgo per-
 mansit.*

Tryckt i Åbo / aff PETRO HANSONIO. A.T.

[1659]

Ehreborne / Högachtade / wälwisse
och wälförståndige H.rr och Män

H.^r NICOLA O Ligen /
min städze förblifwande högäbrade fautori.

H.^r Hendrich Schepper / min til-
försendes gunstige gynnare.

H.^r LAURENTIO BROCHIO,
min tilförsendes gunstige befodrare.

Wälförordnade Borgmästarer i
Abo Stadh.

Så och

Hela den Loffliga Rätten der sam-
mastådes Dee Ehreb:ne Lagfarne För-
sichtige och wälförståndige Män
Rådsherrar och förnemb. Handels-
Män / sampt Stadzens Syndico.

Samptligen mine gunstige fau-
torer gynnare och tilförsendes go-
ga wänner / hafwer jagh detta rin-
ga / doch Gudelige i hastigheet fat-
tade / högtidelige tidsfördriff / til in-

eråde vthi ett Lyckosampt Nytt år/
alfföns wålmågo sampt frögd och
fridh / vnder tiensfligen och wän-
ligen dedicera och til ågna swelat
medh förmodan / Dee som mine re-
spective Gunstige och åhrade H^{er}.
dessa för en wålment Nyårs Lyck-
önskan / tiens och skyldigheet / låta
sigh ahnnemligh vara / mine gun-
stige befodrare städz förblifwa / och
här effter migh til Dett besta / sigh
recommenderat hafwa /

Under städze förblifwande

Dee

Hög^{de} Wälse och Wälk
för^{dge} H^{er}.

til åhra och tiens

beredwilligh

Ericus Kolmodinus.

Högårade H. ^{ar} Gunstige be- fordrare.

Wij som til sanman	Och så/ hembåra
Woro med gaman	Den/ Her til åhra
Denna här fast.	Upå hans ord/
Hörde med frögden	Som sigh/ of skienkte/
Christus aff högden	Och nedersänkte
Kom of til gåst:	På denne jord.
Den samma glädie	Er BorgMr: Eder.
Wij och bestädie	Tienstlig jagh beder
Medh detta speel/	Rådet ochsä/
Som wij nu wijsa	At the behaga
Här med Gudh prissa	Christum moot taga.
Awar för sin deel:	Och ey försnä/
Swillet tagh gierna	At han så ringa
Gior: ty jagh åhra	Wille sigh fringa
Gud; Son til priss	Aff himmels högd.
Loff åhr' och heeder	Ty sielff Gudh Sader/
At han kom neder	Skyndade gläder
Aff Paradis/	Medh samma frögd/
Deße här tanckar/	Then i åstunda/
Swilcka jagh sanckar/	Jagh sammalunda/
Uthan stoor ord	Medh Devotion
Enfaldigt fattad'	At han will' fatta
Som han war skattat/	Sigh ring' / och fatta
På denne jord.	Wår Condition.
Ty en stoor gierningh	Swillet mig gläder/
år denn' föråhringh	att jagh fritt tråder
Swilken nu jagh/	fram/ m; god börd
Zemptar tilhopa	Til denne wandel
Och wil vthropa	Och gior en handel
Med stoor behag	I Acter yppford/

Swil-

Zwilken the wille
 Tåla och gille
 För des inhåld/
 Och ingalunda
 Swad rart åstunda
 Som är fördåldt.
 Skialikt doch finner
 Så långt nu hinner
 Sig mitt förstånd
 Den gunst / med mera
 Stådz demerera
 Wilkor och stånd.
 Så och här effter
 aff alla kraffter
 Vnder den plicht/
 I all tilfelle.
 Der så kan giella
 Min tienst oc sicht.
 Dee will och meera
 Patrocinera
 En godh Affect,

Iån denna ringa
 Tienst jagh ahnbringa
 Ahtade tåctt.
 Men hwad mig drifwa
 Månde at skrifwa
 Comcedien här/
 är öfwerflödigt
 Seja / onödigt/
 Sant liqwel är.
 Sådana pryda
 Swad the vthtyda
 Medh liflig fårg/
 Sinnen och ländia
 Här på meer tändia
 Gåsta som bång.
 Zelgen åhr vthe
 Ty wil jagh sluta
 Medh detta specl
 Och Eder alla
 Gudi befalla/
 Iån är wår dect

Censura.

Vel nulla sunt, vel saltè paucissima di-
 vini spiritus elogia, quæ propter huma-
 norum ingeniorum scabiem, aut vero con-
 tradicentium aut recta callidè detorquenti-
 um pravis judicijs non esse obnoxia solent;
 Unum tamen est quod, inter Christianos, di-
 sputationum carcerem evadit, & extra o-

mnem planè dubitationis aleam positum est, id scilicet quod, Filij Dei ἐνορακῶσθεος μυστηρίῳ magnitudinem extollit: Citra controversiam enim, per selectum sibi instrumentum loquitur Dominus noster, magnum est pietatis Mysterium, quòd Deus sit manifestatus in carne, 1. Tim. 3: 16. Principiò quidem saluberrima natiuitas illa Mysterium est, cujus fidem nec Eloquentia Ciceronis, nec acumen Aristotelis, nec circulus Euclidis, nec Archimedis ars, nec Ptolomæi baculus, nec ulla humana rationis solertia comprehendere unquam, sive describere potest, quin quo Deus modo factus est homo, & mundum in assumptâ carne redemit, à seculis est absconditum Mysterium. Unde beatus Hipponen- tium præsul, audiat. ait, hodie omnis ætas quæ nunquam audi- vit. Qualia, inquit etiam Bern- hardus, nec facta sunt, nec ampliùs facienda super terram. Ideoq; etiam secundo, vocatur Ma- gnum; quia etsi mysteria sint quoq; Baptismus, cæna, concio Evangelij, Chri-

Rom. 16:
25.

Augustini
serm. 6.

Bernh.
ser. 3. viz
gil 4. & 6.

Chri-

Christi & Ecclesie conjugium: hoc
tamen excellit in quod introspicere
ipsi etiam angeli gestiunt. Porro
vocatur Mysterium pietatis, cujus
additione vocis judaei, caeteriq; infi-
deles & impij homines, ne dicam por-
ci, quib. margarita interdicta sunt,
à meditatione tanta rei suâ culpa
exterminantur, & è converso pio-
rum probantur obsequia, quib. datum
est noscere mysteria regni coelorum.
Tandem appellatur manifestatio
Dei in carne; olim enim Deus in
visionibus, somnijs, typis, aenigmati-
bus, imò multifariam apparuit locu-
tusq; patrib. est; sed in plenitudine tem-
poris dierum extremorum, per mis-
sum nobis filium suum locutus est, cu-
jus gloriam palam ab apostolis visam
& nos videmus in verbo, & olim in
regno intuebimur, sicut est, beatorum.
Ipsam verò de Christi Natalibus historiam
Evangelistarum ex recensione depromptam,
more Comitorum cum nuper representavit
(unde etiam parvulis non parva notitia ac-
cessit)

Eph. 5:32.
1. Pet. 1:12

Luc. 8: 9.

Num. 12:
6.

Heb. 1.1.

Joh. 1:
14.

cessit) & porro impressam evulgare decre-
vit Politissimus Vir & Iuvenis Dn. Ericus
Kolmodious, Sudermannus; non vide-
tur jure editio ea inhiberi posse, quatenus
nil contineat quod orthodoxiae lutheranae re-
clamet, quin potius omnibus bonis de me-
liori, ut ajunt, notâ commendari.

ENEVALDUS SVEN.

Scripti Aboæ
28. Jan. A:o
gratiæ 1659.

Gyldenh. Alumnus,
Eloq. Prof. ord. & Fac.
phil. h. t. Decanus.

Enevaldus Svenonius
Eloquentiæ Professor publicus

Pro-

PROLOGUS

Högwälb:ne Edle / Höglärd' hög-
achtade / Män

Dygdrike Matroner / Jungfrur, hwar
Ungerswen:

H:Erans Christ födelse / effter Histori-
ens grundh /

Reptera har jagh tänckt / kortligen på en
stundh /

Medh personligh gestalt; som vthan des
mång präst /

Os til saligheet stoor / har wtsat theenne säst:
Högachtad och wälwuse H. Borg-

mestar och Råd

Ehr'alt gott önskar jagh / vthaff Gud; Fa-
ders Råd

Sampe mycken frögd och fridh / och ett
lycksampe Nytt Åhr

Medh denne ringa tienst / sampe meer hwad
jagh förmåhr

Åhrätta denne gång; för åhrs tager upp
U v De-

Dessein som här går / ödmuikt vthaff vår
Kropp.

Aff ålder har man hörde Naturen
skulle tvingas

Vthaff Gudomligh krafft / doch lijkväl en
förringas.

Ty Gudh en sanner Gudh / aff Fadrens
ewige Råd

Blir liöte och blodh / som wi; thet är ju
en stor Råd

Som öfwer vårt förstånd / wide går / doch
en vår troo

At den Gudom han har / blir och i förra
Roo.

Och på den Menckio hamn / förlåtes in-
gen deel

Som den Essens tilhör / anammar Gudh
en feel:

Ty när ingen aff oss / förmätte blifwa
Gudh /

Bless Gudh lijk en aff oss / vnder naturligh
Budh

På jorden födder här / vthaff en Jungfru
reen /

Förvihan någon man / och vthan synda
The

Thet är Emanuel som födes vthi stall/
Som oss befriar från/ the gamla stadgar
all.

Gudz wijsheet födes här/ neder i thenna
Wård

Som gör Menniskians weet / och wijs-
heet all til flåd.

Här höres bodskap ny/ alle folks soligheet/
En Dumbe vthan skal/ stoor tingh vhta-
la weet.

Nu höres och den röst / de halta skole gå
Krymplingar warda fry/ the döde och vps-
stå.

Nu skal then kalle Nord / ödmufligh gå
til ryggia

The stälte böllior all/ skole och stilla liggia;
Then flamma leer och träck/ som vpå wäs-
gen finnes

Ett plåster blifwer här/ på blind mans ö-
ga bindes.

D een lyfsaligh Daggh / som oss beteer all
åhra/

En hälsos Daggh och så/ en Engells sänggh
och lära/ (sporrbh/

En riffer frögde Daggh/ som warder wijda
Som

Som HERRen/ HERRen Gudh/ of selfe
wer hafwer giord.

En Daggh som Abraham och Jacob logatt
tids.

Uff hiertans stoor äthrå/ hafwa förlängo
tat nidh.

En Daggh som Isac sågh/ då han ey kunde see

En Dag på hwilken alt/ detta här skulle see.

En Daggh på hwilken och/ all werlden waro
der stum/

Augustus samblar hoop/ alt folk på itt wiss
rum.

En Daggh på hwilken och Herodes skielff och
rys ;

På hwilken stiernan see/ the hedna menner
wils ;

De skriffelärdes förståndh/ förstummar
sampe des tunga

Englarna lofwa Gudh och een ny wisså
sunga.

På hwilken Herdarna/ Gudz willie höra
få

Oren och Åsnan medh tilbedia ther the stå.

Ey kommer nu medh of/ den Krubban att
besee

Sampe

Sampt och den stoorra fruun/ med alt hwad
ther mon see.

Ach! hennes sköna Son/ den sköneste som
finnes

Vthaff en Jungfru / skön föör jagh Ser
här til sinnes/

Sampt huru så gicf aht/ medh ringa präal
och prache

Skole i strax så see/ vthaff denne här act/
Til tiensst som jagh nu Ser / giör doct för
ingen löhn

Vptager den medh gunst är min ödmues
sa böön

En man fram kommer här/ alt medh sin
kief och staff:

TimberMan/ thet är/ Joseph/ jagh träder
aff.

A C T U S I.

SCEN. 1.

Joseph

Nu har jagh ände en reesa lång/
Doct icke vthan sorgh och twång
På det jagh här all hörsamheet/
Må låta see min Öfwerheet/

Sampe

Sampt Reisaren och finnas hull
 Betalandes den Skatt och Skull
 Som pålagd är hans hela land
 Från öfken / all til haffsens strand.
 Från Nazaret jagh kommen är
 Til Ephrata medh stoore besvär/
 Migh fattas nu här intet meer
 Ahn sölia vp ett goet quarter /
 För migh och min trolofswad möö
 Sampt för min Hästar strå och höö.
 Min Kropp aff ålder är så swagh
 Ther til och trötte blifwen idag :
 Ach! Gudh migh nåde gamle Man
 At klaga nödgas jagh försan :
 Aff thenna resa längh och swår/
 Nu wårkia och så mine lår.
 Mitt heela lifff thet darrar all ;
 Så är nu medh och mycket kalt :
 Di / Di min rygg han wårker så
 Att jagh knapt kan gå eller stå
 Oc hu / den hostan är så swår
 At jagh oc hu må fälla tår
 De plågor all / oc hu / ey nembna kan
 Gudh nåd' oc hu / migh fattig man
 Den fara som migh hafwer händt

På denna resa är försende
 Förtällia/ o hu/ en wandringz man
 Vår fara både til watern och land/
 För röfware och stielmar andra
 Som allestädes nu fring wandra
 Ja, jagh har aldriogh funat troo
 En resa giöra störr' oro
 An deane/ Ty thet är beswär
 Medh qwinfolk resa här och thär
 Som jagh medh min kärst har giore
 Then nu är worden tiocf så fore:
 Mich vndrar hwart hon hafwer gått
 Effter hon är så swagh och trätt;
 See/ see/ hon kommer nu råte där
 Aff sijda jagh mich ställer här.

A C T U S I.

SCEN. 2.

Maria Joseph

Maria

Loff åhra prifs skee Gudh altidh
 Som hafwer of warit så blid
 Och på wår resa friff och sund
 Behollit in til denna stund/
 At wij ofskadde äre här

Thet

Therför jagh honom loff hembär,
Fast jagh än mycket ondt vthstå
Har måst / och qvålias ofwanpå
Medh qwinno swagheet som hwar weel
Alle sän jagh drogh frå Nazareet.
Är jagh lell glad thet så när kom
Att jagh i roo får see migh om.
Hwilket så wore ey aff gätt
Om Gudh of ey hade büstätt;
Omögligt syntes thet ochsä
At wij then fara kund' vngä
Som of i vägen togh emoot
Hade ey Gudh thet til wist boot
Nu tycker migh at jagh är glad
Sådan jagh kom til denne stad!
Men hwar mon Joseph holla till
Medh honom jagh nu tala will.

Joseph

Här är jagh nu min hiereatis fiär
Men hwad mon wara Cert-begär?

Maria

Bpsöckt of ha i någon wärd
Förvthan skiempt säger och flärd?

Joseph

Tänckt har jagh här på meckta tingh/
Thet

Ther til och sölt all staden kringh,
 Uthr huus/ och i / gått medh stoor flist/
 Och bleff dock wist / ömst hjet ömst dije:
 Den ena ladds² som han ey hörde/
 Den andra migh uhr gården fiörde/
 Den tridie lånte aldrig huus
 Den fierde swor i fullan duns/
 Den fempte wistte migh sitt stall!
 Ey weet jagh hwad jagh giöra skall.
 Jagh had² ey trodt om wore sagdt/
 At fattigdt folck så stoor föracht
 Här skulle off the ristle lijda
 I denna werlden medh stoor qwijda.
 Nu holles den för en wiffman
 Som nästen Sin förachta kan /
 Så stolt är nu den blinde wård
 Ach wee! ach wee! du arma flård
 Titt staff tu wisseligh therför
 Aff Gudi får innan tu döör.

Maria.

Jagh twiflar ey at wara sane /
 Hwad migh är noga sagdt och grant/
 Rijket folk the hafwa och stoor macht/
 Den arma lijda most föracht.
 Ach at wij hade något ställ

At hwila på / i denna qwäll /
Ty jagh är heel igenom fall /
Befruchtar och för annat fall.

Joseph

Jagh | fruchtat och så mycket högt /
Att eder plåga blir föröft /
Ty thet drögs nu nästan länge ;
Innan i komma til sänge.

A C T U S I.

SCEN. 3,

Hospes Joseph Maria

Hospes

Hwad skall jagh nu här säja meer /
Vthan Gens willie mycket skeer.
Giesten har jagh in om hwar knut
Så fult at jagh stelff moste vth /
Och är moth migh så passligh rått
Nu handlat vpå detta sätt.
I dagh och så en til migh kom
Hans ärande war och ther om /
Han war kommen frå Nazaret
I klädren gief han mächta slätt
Hwar aff jagh nogsampt märkia kan
At han och war en fattigh man /

Som aff sin medel och förwärff
 Förmått ey gifwa och en skierff;
 De rijke/ de betala wäll
 Zy tagas the och vp medhstäl/
 The hafwa Skrin och Kistor full
 Aff Silfwer och aff röda Gull
 Hwar moot såsom en fattigh man
 Knapt har det han stelff äta kan/
 Dock måste man bland sådant ale
 Soligt opta en arm gestalt/
 Zy snarligh detta henda kan
 Att fattigh blir en riker man/
 Doch wil iagh honom wilker gifwa
 Om han wil vthi skallet blifwa
 Skal det honom wara ynde
 Fast thet är än arme och tunde/
 Weet elliest honom innet släte
 Til tiensst wara på detta sätt
 See/ see! han står och där förwist
 Om hwilken jagh nu talte sidst.

Joseph

Min f. Wård Ger beder jagh
 Nu lika såsom förr idagh
 Om Logement och gott quarter
 Tilläter det jagh will ey meer.

Hospes

Wist' jagh någon råd' ther till
Såsom jagh elliest gierna will/
Hwå skulle jagh eder ey hysa
Emådan i så swåra frysa/
Men mine huus the åro full:
Ty år jagh billigt vthan skull

Maria,

Hwate skall jagh nu mitt hufwud lura
Emådan alla och förstura.

Hospes

Willen i til godo taga /
Deine natt och ther bohaga
Widh min åsna i mitt stall
Gierna jagh the vnaa skall :
Achter Oxen medh sin been
Ey tilfoghar eder meen/
Åsnan år och myket gram ;
Fråder/ ey förnår dije fram.

Joseph

År icke det en flaga skoor
At Gudh som vthi högden boor
Kan ey ett skalle sigh förnä
Hwar han site hufwud laggia mä/

Hospes

Hospes

Det kan nu intet annars see
I stallet most' i Eer försee/
Eller som eder synes bäst
Wara annorstads til gäst.

Maria

Jagh arme och älendig möd
Stall jagh nu liggia vthi höd.

Joseph

H:r Wärdh betänker Eer en gång?

Hospes

Min gård är migh och stelff förträng/
I stallet är hafra och höd
Eher til åth eder hästar ströd/
Meer kan min hand intet förmå
Om detta icke wil förstå.

Joseph

H:r Wärd det är dock alt förslätt
Wij äro aff förnämbligh äte

Hospes

Det kan så wara jagh en weet!
Men stallet eder effterleet
Om det nu en behaga må
Så seer til hwar i bättre få.

abit

Thet weetha altidh pruta fiäcke
Upå sitt vthsprång och sin slächte;
Ingen skielm jagh thesfore är
Min slächte migh och witnessbörd bär.

Joseph.

Nu hwadh hielper at wiff wandra
Så förachteligh ibland andra
Migh geer jagh aldels tilfredz!
Gior min kåra sammaledz

Maria.

Uch hur tungde är migh at leswa
Kan thet nogsampt ey beskriswa.

Joseph.

Hwad prächeige är i thenna wård
Thet achtas alt hoos Gudh för slård
Högfärd/ store modh/ sampt prål och präche
Hoos Gudh städz blifwer i föracht:
Sy slår sådane vhr eder sin
Och föllier migh i skallet in
Thet skal en gångh än bättre warda
Allt effter thenna nöden hårda.

A C T U S II.

SCEN. I.

Maria Joseph

Maria

När fulbordat aff Gudz mache
 Hwad migh aff Engelen bleff sage/
 Om Frälsermanen Jesu Christ
 Som födas skulle hñt förwist
 Vthaff en Jungfrw; Gudh och Man
 Then Prophetia är nu san.
 Zy är detta en frögfull tidh
 At Gudh moot of är nu så blidh
 Gudh och Menniskia en person
 Är worden nu Gudz egen Son
 Hwilken så många 1000 år
 Åstundade Förfäder wår;
 Propheter all then samma/ fridh
 Hafwa åstundat i sin tidh/
 En frögde tidh en glader dagh
 Som of är allom til behagh;
 O hwilken stoor barmhertigheet
 Gudh haffr of här i förseet
 Fyllles hwilken aldrig kan
 Aff Qwinna priffas eller Mann.

B till

Jo

Joseph

Hwad Gudh vthlofwer holles wist
Ther på år aldrig någon brist /
Hans ord år san båd A. och O.
Når wñ ther til sättie wår troo

Maria

I synnerheet at migh år skienct
Den höga åhra oförtänct /
Att jagh Gudz moder bleff försan
Skall jagh berömmas man från man /
Derför min siäl på denna stund
Loffstungh tin Gudh aff hiertans grundh
Som migh then åhra har betedt
Dch ey mitt ringa stånd ansedt.
Stoor ting moot wigh hafwer han giorde
Som jagh nu runneligh har sporde
Hans Barmhertigheet warar wäll
Från slächte til slächte / öfwer mång siäl
Som honom fruchta aff all hug
Dch icke göra thet medh trug
All öfwermoth giör han stoor harm
Dch slår them full medh starckan arm.
The ålende gifwer han hopp
Dch sätter them på stolen opp /
The hungruga wäll mättar han

Och tåmer vth then rikka man/
Sin godheet täncker han vpå
Hur² ledz han then befesta mä
Öfwer sin tienar² Israel
At han och städze blifwer säll/
Såsom han fordom medh all mache
Wår² Förfäder hafwer tillsahde
Ja Abraham och all hans Såd
Wälsignat både stoor och spåd.
Thet är en nådh som migh allen
En angår / vthan i gemen
All folken både stor och små
Som i hans fruchten faste stå.

Joseph

Thet är alt rätt at wij Gudh priffa
Medh loffjång ord och andlig wiiffa
En then nådh han of² haffuer gjorde
Blijr wiida kring om werden spore:
Iagh seer Ser kraffter en förmå
Min kiåreste här längre stå;

Maria

Iagh är wäll tröte på denna stad.
Dock vthi hiertat mycket glad;
En må i Joseph här förerpta
At i nu BARNET litet syta.

Joseph

Jagh gör thet wäll vthan förtäncke
Men sätter Geer på denne bänck.

Maria

J måstet håret ey fatta an?

Joseph

Jagh gör thet bästa som jagh kan.

Maria

Får migh min Son vpå min arm/
Seer til och om såppan är warm?
adfert

Ach ney hoon är reen worden kall
Migh tiener Joseph i det fall/
Slår detta vth och sluder opp
J denna silff skal en miölsopp.

Joseph

Förvthan bön jagh thet försan
Gör giärna/ om jagh ellies kan.

Maria

abit

Ach min hiertans lille Son
Hwi ästu worden så skön
Hiertae mitt i bröstet leer
Zå jagh på tin sågrin seer

Ein litte år än aldrig född'
In eill des werden blir förödd
Och Joseph! Joseph waren snar?

Joseph

En Gudh migh nådeligh bewar?
All försuur är denna weden.

Maria

Får migh hjte och barnesteden

Joseph

See! Steden har jagh lemnat gwar
In jagh skulle wara snar.

Maria

Hon smakar wäll sätter Ser nedh
Och prüsser Gudh effter wår sedh.

Joseph

Min hertans fiär i sätter höge
En pall här til skull' jagh ha sött;
In nödfall bruker denne stäck

Maria

Zhet är aldeles nu noch! noch.

Ach min hertans Jesu lil

parat Lectum

Zigh en sängh jagh bädda will

Zher nu sofwa kant medh roo

Lägger tigh ty på godh troor/
Gudh then högste wari loff
Min hiertans Son soff / nu soff soff/
Ställer in medh Eder röst
Joseph/ ty jagh haar tunge bröst.

Joseph

J sanningh jagh ey slunga fan
Ty jagh är worden gammal man

ACTUS II.

SCEN. 2.

Luse Hans Gabriel Joseph Maria

Luse

Thenna natt war nu så kall
Ne jagh om mine lemmar all/
Så fruste, har / at jagh wist troor
Min fötter tiåla widh min floor.

Hans

Stielm / han som icke swäria tör
Ne kallare war aldrigh för
An såsom nu i denna natt ;
Ty jagh frös fast der som jagh satt
Min rygg är ännu blifwen heel
Aff samma kiölden styff och steel

Luse

Lase

Du wech Hans hur' jagh å gespring
I skogen haasa rune omkring:
Dwålug når jagh styff vpstegh
Min halswa påls jagh sönder reff.

Hans

Lase sägh hwad troor du på
Huru medh wår får skall gå/
Kommer Wargen nu bland them
Troor jagh nape en blifwa igen.

Lase

Jagh hoppas icke hafwa nödh'
Mång hundar äro harans dödh/
Min Turck han plå dem giöra brått
Om jagh haer elliest rätt förstått

Hans

Når en tingh är sked och häne
Sådan ångra är försent/
Doch jaghtycker wata bäst
Stynda til fåren som måst.
See! hwem till höör den loen swart
Som Stygger skäller på så stark!
Gudz lander/ kom och war ey seen
Men see? ach! hwadh är thet försteen

Declinabit

Lafe

Min P. Hans försträckt tigh en
Statt vp och håle tigh hårt widh mey

Hans

Ach jagh blifwer rått nu död.

Lafe

Ney? broor Hans thet har ey nöd

Hans

Hwad är thet för ett treflig skeen/
Thet gör migh strälf och mycket meen

Lafe

Försträckt jagh ochså worden är!
Men see thet kommer nåmbee här

Hans

Eey står jagh' qwar vthan bortlöper
Söker vndflycte medh min fötter.

Gabriel

Loquitur è Nube

Befruchter eder icke här
Gått bodskap jagh til eder bår
I Dagh är södder hit förwißt
Er Frelsermanner Iesus Christ

i Da.

I Dawidz stadh i Bethlehems
Then widt berömbde Juda green:
Och at i ey twifla ther på/
Så ochter hwad jagh seya må;
Går stelff stadh och förfarer grane
Om detta icke alt är sant.
I stallet vthan bom och lås
Wid Åshans spilt och Oxensbåas
Barnet lagdt i Krubbone
Besinna sku som i så see/
In swept i lindeflutar små/
Thet Eder ey förarga må:
Men jagh faar från Ser denna gång
I högden vp medh Engla sång.

Cantant Submisse

Lafe

Hwad tycker dey om denna syn
Som wij nu sägo vp i skyn

Hans

Jagh funderar effter mitt hufu så
At då å gali noch the förstå.
Hålt! wår Präst han sätta plå!
At en ska födas aff Dawidz såå
En Messius en Gudh försan
En menniska ska wara han!

Hå å wist nu den samma stund
Som Englen glama vhr sin mun
Lafe

Trå han som icke hå tór troo
At han ska oppe hoos Gudh boo
Han war så klar och wif i taal
Dch steen räre som war husbond saal
Hans

Lafe tom gå til Jerusalem
Dch höra om nån å frå bethlahem;
Lafe

Jagh går och må/ vpå hans taal
Troor nappast han of fixera stall
Hans

Hey han war alt för åhrlog ther tee
Men hå sku wij lizla barnet gee ;
Skam å the Gudz Son gå tom hände
Som of har the glaa tiender sände
Lafe

Hör Hans/ om då ey wore skam
Så toge jagh medh migh wist ett lamb
Hans

Hey/ hå ska man gå och brytas medh hå
En tocken wagh som så långh å.

Miöcl^e och Agg om eu wil weta
Täcke ska du äth små barn vpleta
Läse

Miöcl^e/ blöt ust/ och gut färst smör/
Tocke ha mina barn äti sörr/
Metwurst tar jagh och ther til
Ta du något annat hwadh du wil

Hans

Agg och Smör wil jagh dffe föra
Gå få the äggekaku giöra!
Läse hårdt ha du ärna gå
Effter du nu stänkar så

Läse

Jagh går ästa och stoppar in
Som måst jagh kan i mofelen min

Hans

Gal Läse ska och war ey seen
Lätt lijda tigh kom strast igen.
Nu ska jagh i min Massel stj
Om där är något gott vthi:
See å icke då för barn go maat
Gudh gee jagh hade något saat/
Läse ästu här! ja dät å rätt

Läse

Ja äth migh först rätt måte

Wij wille gå jagh är til ref/
Och kan migh icke ge tilref.
Förr än jagh den Jesum lilla
Skåder medh min ögon stille

Hans

Läse här är wist då skall
Som Jesus wchi wara skall
Proeumbunt

Läse

Ach! Gudh hwi ästu nu så ring
Som doct har skapat alle ting/
At tu ligger på höö och strå
Som högst öffe alltingh förmå

Hans

Tu ädla HERRe Jesu Christ
Wår enda Frelserman förwilt
Lätt migh förstå och för hwad skull
Tu äst worden of så hull:

Ach! Jesu hiertans lille barn
Fräls of altid från Satans garn.

Läse

Ach lilla Barn min högsta tröst
Lätt migh luta in til titt bröst/
Tu äst en Herr' öfwer lifff och dödh
Fräls migh ifrå all ångst och nödh.

Hans

Jungfru Maria Jesu moder
Warer migh gunstigh och goder
Doch thenna skient til godd tager
Effter jagh ey annat hafwer.

Lafe

Fader Joseph ey försmår
Den ringa skient jagh här försmår :
Ty jagh är en fattigh bonde
Tager migh ey vp för onde
En ost är här rätt minsk och blöet
Jagh menar han ska wara södet.

Joseph.

Haff tack haff tagh min gode wem
Jagh tjänar tigh gärna igen.

Maria

Gudh gifwe eder mycket gott
Doch fülle städze eder mått.

Lafe

Joseph tädles eder en biff toback

Joseph.

Ney aldrig jagh thet nån sin drack

Lafe

Effla gott jagh frågar man

absunc,

ACTUS II.

SCEN. 3.

Lafse Hans

Jagh eroor ey Hans at den är sedd
 Som större ähra är betedd,
 An of ru vpå denna dagh
 Aff Gud; Faders gode behagh/
 At han of aff ringa stånd/
 Sin hemlighheet lungidra mond/
 Genom sin Engel wid wåre tåle/
 Ibland wår hiord och på wår fåle/
 Duthsejeliggh är HERRans wårk
 I alla tingh som jagh har märckt

Hans

Augustus fick thet icke see /
 Herodus hende samma snee/
 Ther til the Zaduceeder all
 De Phariseer vthan taal/
 De andra alla som der ära
 Wetha ey aff samma lära/
 Som Engelen of förkunnat har
 Medh sin heliga föllie star

Lafse

Lafte

Han fäg/ migh så wenligh an
Jagh aldrigh så vthfäsa kan

Hans

Han räcke migh och så sin hand
Will' giöra sig medh migh bekant:
Ty skall jagh ey han loff förtiga
Vthan alidh thet vthsprida
Så länge ändan i migh är
Städje jagh hans äminnelle bär

Lafte

Längre här dröja jagh ey tär
Vthan moste gå til mina fär
Doch will jagh först slunga engång
Dch honom priffa medh en säng;
Hans/ siungh medh för sälTap skull
Så blifwer han of alidh hull.

Pastores canunt.

A C T U S III.

SCEN. I.

Hvad fara nödh så och bestvär.
En wandringzman vndkastat är
Weet den som reeser wägar mång

C iij

26

At han och trötnat vþ mång gång
 Thet är nu snart treë fiärdels åhr
 Sådan jagh reste aff i währ
 Från Persten minfäders land
 Har migh ey alt gått jämpet i hand
 Til thes jagh sidst til denna by
 Är ledgat aff en Stierna ny:
 Hvilken hoos ofß är gängen opp
 Medh sälsampe sten och vndlige lopp/
 Hvars lifle man och aldrigh får
 Meer seer så länge werden står/
 Zy hafwer jagh beslutit wist
 Född är Messias Iesus Christ/
 Och twiflar intet ther vpå
 At thet ju wist skal wara så:
 Zy finner den som effterleter
 Alle detta igen bland all Propheter?
 Men hwar tro min? Camerater gå
 See här komma the båda twå

ACTUS III.

SCEN. 2.

Melchior Caspar Balthasar

Melchior

Wälkomne Herrar thet är gott

Act

Att i edet inställer bråte
Hwad tyckz Ser om den Stiernan ny
Som så klare lyser vp i Sky

Caspar

Thet liuset haer Gudh sless vptände
Och thet at floda of vthsendt/
En har jagh ellies någor sin
Nu thenna resan gångit in

Balthasar

Jagh kienner alla stiernor grane
Om i migh troo jagh säger sant
Til pricka jagh des operation
Weet och hwar ens revolution
Hwad åhr / hwad dag / timme och stund /
Men här om har jagh ingen grund

Caspar

Jagh låtz och funna wäll förstå
All stiernor både stor² och små /
Men när som denna hon vpgår
All fundament hon strax omslår

Melchior

På henne har jagh lagt all flize
Therföre år och kommen hijs
Platt intet doct vthrättat har
Befänner jagh här vppenbar

Caspar

Berömdes war Copernicus
Eher til och så Origanus
Ehen sirtijcke Herlitius
Tycho Brahe Ptolomæus
Höglärde männer alle slätt
Dock skulle the bekienna rätt
Och de den stiernan finge see
Förundra sigb skulle wist the.

Melchior

Hwad wil man meer här om säja
Medan Danielz Prophetia
Lärer os vpå hwilken tidh
Messias komma skulle här nidh

Caspar

S. Jacob i ste testamene
Ehet samma hastwer och bekiener
At spiran tages Juda frå/
När Christi tidh begynner på.

Balthasar

Summa den tiden är förhand
Bekiener jagb och nu min san

Caspar

Ja jagb bekiener wara så ?

Hur' skall man den ort finna på
Melchior

På reesan wele wiff of laga /
Stiernan skall of wäll ledsaga
Balthasar

Ther til hafwer jagh och behagh
Caspar

Jagh blifwer och eer fölieslagh
Melchior

Se en Compan möter of
Full medh afwund harm och trof.
Caspar

Han går som har något wiff
Uch en häff slunt är thet förwiff
Melchior

Förwiff skeer of något affkore
Jagh såg det vth förr' jagh drog bore
Om ey det rycket är fram förde
För Kongl. Herode som är röre
Uff of/ om det nyfödde barn !

Balthasar

Kan skee han snår of i sin garn ?
Caspar

Om nu så skeer/ så hollom eens /

Så warder of en store til meens
Balthasar

Uff en part wij nu stigom här
Til at förnima hans beswär.

Fecialis

Herodes Konung/ aff stor mache

Hafwer nådigst til migh sage

Jagh skulle hemligh gå och see

Om icke åro komne tree/

Wisse Man aff fierran land/

Som of hwad nytte föra til hand;

Om någon Konning medh god frid;

Skall wara född i thenna tidh!

Wälkommen bliff han medh all/

At han thet aldrig glömma skall/

Om jagh seer rätt som jagh seer än

Wist möta migh nu the man

A C T U S III.

SCEN. 3.

Fecialis Melchior Balthasar

Caspar Dromo.

Wälkomne gode Herrar tree

Om något nytte giörer bestier!

Melchior

Melchior

Wij äro widt långwäga' män
Nu komme til Jerusalem
At hempta wetskap säkre här
Hwar Juda Konung födder är!
Oß wägen wiste en stierna ny
Från Österlanden ned aff Sky!
Om i här om ha bättre skäl/
Säger thet oß! görer så wäll

Fecial.

Aff ingen Kung til denna dagh
Än som Herodes nu weth jagh/
Hwilken och så min Herre är
Slätt ingen annan jagh begier

Caspar

Wij wit: ey om Herode store
Men Juda Konungh är bespore

Fecialis

Säger hwar han må hålla till
Sigh moth Herodem sättis will

Baltha-

Balthasar

Jagh säger Ser vth rene och grane
I Juda född' en Kung? är sant

Fecialis

Nogh! blif i frid i gode Mån
Jagh kommer strax til Ser igen

Melchior

I Herrar har jagh thet ey sage

Balthasar

Hvar hafve nu sin sak i ache

Caspar

Wij äre ey frie något sin

Förr än wij flu för Kungen in

Melchior

Thet har ey hast

Blif trygg och fast

Höör poick i stallet skall tu gå

See hwad Åsnån til bästa få

Dromo

Jagh går Herre nu strax til

Besteller och alt wäl medh stille.

A C T U S IV.

SCEN. I.

Fecialis Rex Sacerdotes tres

Fecia-

Fecialis

Wår wågen foret deet i så skam
Ty Kungen tråder här strax fram
Herod,

I många åhr med frid/har jag rolige regerat/
Och aldrig på min stool/ aff någon Kung
turberat

Nu säges wara född en Konung ny i Juda/
Then of fördrifwa skal/ om deeltz och wil för
liuda/

Men vpå hwad maner han Cronan arfwa
må/ (weta så :

Sampt folck med land och låhn/ må jag och
Ty skal jag laga så/ at jagh med frid och roo
Her effter som här eil/ för fienden må boo.
Höör! Herhåld är thet sant/ som sadet länge
för detta?

På thet jag nu här weet/hwar i jagh mig må
rätta

Fecial.

E. s. Nu. ey twifwellsmåhl drager
Om det jagh för Eder sagt hafwer.

Rex.

Så wil jag myförnuse/så anslå min practicer
Him

Himbligen och rät tyft/ at han mig ey vnda
visker.

Härhåld mig prestestap/ med hast och största
fijte

Kalla hwar off sin ore/ nu strax in til mig hffe
Fecial.

The sku komma effter tin budh
Så frampe of hielper Herren Gudh.
Rex

Kom snart igen beställ ale fore
Hwadh tigh är sagt litet och stort.
Fecial.

I Herrar töfwer icke länge
Kungen månd Cert rådth omträngie:
Prodeunt

Amos: Huru tå: Fec: giörer wål stiger på.
Mich:

Tu seer ju huru som wth gå:
Lycka skee Kungen i all tidh?
Rex

Gudh gifwe och så eder frid?
Hafwe i aff thet talet hörde
Som nu nyligen är fringsförde
Om then Nyfödde Juda Kung
Som of skulle blif så tung.

Mich

Nådigh Kung/ och Herre mill
Medh så ord jagh här swara will.
Om thet Ser icke år emoot
Vndlatandes all Straff och boot.

Assentit Signo

The förste menniskior woro två
Adam och Eua skole i förstå/
När the nu bruto Gudh emont/
Han them vnsade medh sitt boot/
At the sampt thetas barn i nöd
Komma skulle och Ewigh död/
Om Gudh ey os haat warit hull
Dch på Messiam lagdt wår skull
Som nu år född förvthan meen
Vthaff en Jungfrw skier och reen
En Konungh aff gudomligh mache
Som all Propheter hafwa sagt
Hwilken förwisso nu och år
E. s. M^{tt}. weta begier

Rex

Thet år man luttet pludertij
Dch ett säfengt vthflutit skiff.
Hwad sköter jagh/ om han än wore
I Juda Konung/ och förlore

Land

Land och Låhn/ och hward of böör/

Amoes

Sitt Regiment han högre föör°
Och är nu född här späd och vndh
Bland Juda folck en mechtig Kung/
Mchtig i gierning och i kraffe
Som öfwer döden hafwer mache/
All Riketen höra honom til
Han gifwer dem ehvemt han will

Obad

Es. M^{tt}. förwifo gåår
Nu wide öfr. Tryptusend åhr
Seen propheterat bleff här om/
Fast thet en strax i Liuset kom
Thet wår förfäder hwaris dagh
Hafwa åstundat medh behagh
Ty säger jagh förvten list
All thetne tiden är thet wist

Amoes

Heelt åhr! Jagh fritt nu seja will
Farfwades / och meer thet til/
Om wij som böör/ alt skull' vthföra
Swårt woro Es M^{tt}. på höra.

Rex

Rex

Jagh hafwer hörde på edre Fiäl/
Konung i Juda är han lifswäl.

affirm. Ja. Ja. Ja.

I gode Herrar träder aff/
I talen migh ey til behagh.

Min Presters grund har jagh förstået/
Han spår migh ey synnerlig gått:

Ey wil jagh nu på nytt igen

Glicka effter the Wisse Mån.

Höör härhold ! red tig med en hast

Och söök the Wisse mån sulfast/
Föör them igen hjert til migh in

I stilla maak effter mitt sin/
När jagh får höra theras mening/
Som låts stå på godh förening/
Skal jagh sådant blodbad laga/
Sådan jemmer / sorg och klaga/
Som skal höras vnder sky

Uff hwar Stad och aff hwar by.

A C T U S IV.

S C E N. 2.

Tres Magi. Rex. Fecial.

Balthasar

I gode Herrar tänker på

D

Sum

Huru medh wår saak skal gå/
Ty Kungen lär och fodra in/
Then Käfwen alt på afwige sin.

Caspar

Ther på och intet skadar än/
Ty wij hafwe Gudz Son til wän.

Melch.

Jagh och på Gudh sätter min tröst/
Han har mången aff wända löst.

Fecial.

I gode Herrar medh floor stige
Bemödes något stiga hige/
Wår Kung een liden fråga haat
Hwar på han wänter edert swar.

Rex

I gode Herrar thet är gott
Ne i min bud ey haan försmått/
Hwad bringa i för nyt medh Ter/
Alle gott jagh migh til Ter förseer.

Melch.

En längan wåg wij hafwe reest
O Konung god/ som tu wäl west/
Then mödo och hafwa ey åhrna

Swat

Hwar til förde of en stierna/
Som betygar och full wist/
En Konung född är Jesus Christe
Aff Juda folck och Juda släcte
Han wara skal boren och fläckt.

Rex.

Jagh seer thet är så wordet tempe.

Caspar

Ja han är född för vthan stiempe.
Ty stiernan lyste of alt fore
Thes wij kommo på denne ort/
Förswan hoon strax vthur war syn/
Doh stact sig vp in vnder syn.
Ty sluto wij vthan beswär
Att han icke är födder här.

Balthasar

Ey kan thet wara vthan sante
Som jagh här aff betygar grane/
Att när wij ginge ståd frå ståd/
Stod stiernan ey vthan giel måd.
Men när wij åter stodo stille/
Långre framgå hon ey wille.

Rex

Kund' i så grane ett selsampt lopp

D ij

Här

Här skåda/ samptligh hennes kropp/
Och döma så aff Skriftens grund/
En Kung född wara nu på stund.

Caspar

Strax när som menniskan hon föll/
Gudh råd medh sig hemligen höll.
See! tå bleff han til Konung frönt/
Som wij betyge är ey lönt.
Ja all Propheter och hñte lända/
The ther strax nu äsherwända/
Och hafwa såsom en mund
Ejckit treffat åhr / ja dagh och stund.

Balthasar

Ja Daniel och så medh skial
See åhrs wekor vthtyder wial.

Rex

Weta i och vpå hwad ställ
Nu födas skal then Konung säll.

Melchior

Nädigste Konung thet år sant/
At wij then ort ey wete grant /
Ey åre wij och komne hñte /
At söckia ther effter medh stñte.

Casp.

Caspar

En twiflar jagh at stiernan litos
Och wissat vth thet samma huus.
Hwar effter jagh är mycket trågen.

Balthasar

Gudh hielpo of man vpå wågen.

Rex

Ger hielpa skal jagh gode män /
Om i til migh komma igen /
Med rätt förstånd och en wif grund /
Hwar han är född hwad tids hwad stundh.

Ruminat

I Bethlehem medh roo och frid /
Skall han födas widh denne tid /
En länge ifrå Jerusalem !
Then wäg är icke eller stam :
Farer åstadh och kommer igån /
Görer här i som åhrliche Mån :
At jagh tillgå och medh Ger /
Honom off hiertat råde ahnbeer.

Melchior

Thet skal så see G:s Maj:tt /
Sanningen skole i spöris rätt.

D ij

Casp.

Calpar

Medh flje wij skole alle vthräta.

Rex

Jagh skal och Eder en förgiäta.

Balthasar

På vägen wij och alla ställa /

E: s Majitt och Gudh befälla.

Herod.

Jagh troor Ser wäl alle tilliffa /

Sörhoppas i migh en beswiffa.

abeunt

Herhold! påskynda fort min stät /

Och biud them alle beställa wäl /

Tilfredz kan jagh förr icke wara /

An jagh thet wist mä ährfara.

ACTUS IV.

SCEN. 3.

Rex. Fecialis

Nu hafwer jag bestält alle hwad jagh haf-
wer ärna /

Och at thet ginge fort / af hiertat sägo giernar /

Den nya Konung skal wara försäkrat på /

Roms

Kommer han i min blod / eh skal honom
wäl gå.

Den röda swete wil jagh honom låta aflöpa /
Oc således til Kung fröna prechtigt oc döpa.
Jämwal the wissa män / afkorta itt qwarter /
Och som the fogar sig / bewissa något meer.
Hör! härhold kom här för / merck grant broad
jagh befaller /

Kalla Thrasonem in medh alla sin geseller.
Biud honom wäpna sig / alt som en frist
Soldat /

Jag hafwer något nyt / gee honom i mandat /
Eh jag hoppas gå fort / thetta nya anslag /
Som jagh hafwer yptänckt / mig wara til
behagh

Befalning skal han få / at fulborda min
willia

Med ypet swärd och spjut / kroppen från
slälen stillia.

Alle små swänne barn / aff två åhr eller ringo
Skal han med sköld och jern alt in til dö-
den twinga.

Alle i Bethlehem / och så der runt om här
Skal han vthan all nådh nedläggia medh ge-
wät /

D iij Och

Och den som most mite bodh sigg sätter vp
medh wrede/

Ther skal man i thet huus och ingen man
befreda.

Fader/ Moder och barn/ ingen wil jagh
förstona/ (sona.

Och för then Konung ny/ migh en låta för/
Alt thetta år min willie och mit stränga befäl
Som han nu skal vthrätta; all tingh tu wäll
beställ.

Fecialis

Effter G. & M. ts befäll
Ställer jagh nu all ting wäll.
Ingen skal jagh eller wäja /
Vhrendet mitt fritt vthseja.

ACTUS V.

SCEN. I.

Tres Magi

Balthasar

Hvad wil jag mera nu mit hierta göra quaal
Vff en tuelynde vpsyn / och ett tucklyfs
stat taal.

Gudi stee loff at wij then råfwen blefwo quie
Och

Doch på wårt forra spör nu åbra stalle frite.
Han hade fuller tänckte/ en driek för of an-
rätta/

Kan see och gierna sedt länge wara stede för
detta.

Melchior

Han talte of wänlig til/ och gaf vth söte ord/
Doch såg så mildet vth/ men hiertat bran aff
mord.

Caspar

Wij wilie detta låta fara/
Widar' reesa förtänckte wara/
Gifwandes Gudi ellan åbra/
Så kan of innet förfära.

Balthasar

Uch att wij nu wår ledeswån/
Then liusa stierna finge igen/
Så hade wij och större lysa/
Wågen rätt kunde hon wijsa.

Caspar

See Gudi loff vthi sin thron/
Så och hans enda kiäre son/
Som födes aff en Jungfrw reen!
Men see! hwad synes dershör seen.

D O

Baltha-

Balthasar

Wår ledsagar förwist thet är/
Ty hon glimmar så litw och stjär.

Melchior

Hon är och öfwer måttan litw/
Jagh menar när wara thet huus/
I hwilket barnet nu är inne/
Gudh gifwe wtj thet kunde finne.

Caspar

Riäre seer hon stjär stoct stille/
Lyka som hon icke wille
Fram gå för of långre här/
Är of och så mächa när.

Balthasar

Wtj williom of icke heller
Meer försumma hwad thet geller/

Caspar

I thetta huus är han wist inne/
Stiernan wil of thet påminna.

Melchior

Til detta huset jagh migh läncer /
Men! tagom först fram våra ständcer/
Och låter någon them inbära/
Så seer thet och medh större åbra.

Balth.

Balthasar

Wij wille gå tillika in /
Effter hwar föllie gästwan sin.

Melchior

See Gudh åbra denna stunden
På hwilken Christus är funden /
Föllier effter jagh går före /
Täncker hwar wij skole gidra /
På wår knå wij strax nedfalla /
Honom och medh sligt åfalla.
Gardinet ryckes upp.

A C T U S V.

SCEN. 2.

Magi Tres. Maria. Joseph.
Melchior.]

Procumbunt.

Tigh see åbra tu Jesu Christ /
At tu menniska worden åst /
Gudz Aldrahögstes egen Son /
San Gudh och man i en person.
Nu har sig himlen öpnat wide /
Och målnen sig omkring vthspridt /
At rågna ned rättfärdigheet /
Gunst, nåde och barmhertigheet.

Balthasar

Aff Dawidz stam och Jacobz släcte/
Ästu san man boren och släcte
Ut tu all werlden frälsa skal
Frå synd och dödh och fara all.
Ty seer man att all saligheet
Aff Gudh är of nu här beredt.

Caspar

Ach Jesu lill min högsta tröst/
Som migh off all nödh hafwer löst.
Styret of effter titt behagh/
Som kommo Hedningar idag.
Of stadigt lått vpå tigh troo/
Och sådan ewigt hoos tigh boo.

Surgunt & offeruut

Melchior

Guld är hoos of noch tilfyllest/
Vnn migh Jesu fiär tin hyllest;
Tagh medh ynnest theenne skänck/
Städz här effter på migh tänck.

Caspar

Rökelse fult vthi vårt land
Wärer allestädz bland steen och strand/
Tu wille thet o Broder fiär
Nädigst mootag' är mitt begär.

Balthasar

Myrran hoos of ymnigt wancfar/
Hwilket jag och samman sanfar
Tigh HERRN Jesu til Præsent/
Bptagh här nådigh mitt intent.
Förmodar jagh och beder här/
Tu migh och städze blifwer när.

Maria

Glitigt migh eder tacka böör/
Hwilket aff hiertat jagh och giör
För these höga skiencker all/
Hwillka jagh höge beröma skall.

Joseph.

Er gode Herrar tackar jagh
För eder wilie och behagh/
Sampt för the många dyra skäncker/
Them jagh medh alt gott betäncker

Melch.

Eder jagh nu biuder for wäll
Både til Kropp til Liff och Siäl.
Balth.

Wij måste åter i wårt land/
Ty gifwer jagh och Er min hand.

Casp.

Thet samma jagh och giöra will /
Allt gott önskar och så ther til.

Joseph.

Gudh Ser ledsage friskt sund /
Thet önskar jagh aff hertans grund.

Gardinet ryckes igen.

A C T U S V.

SCEN. 3.

Tres Magi.

Melch.

I gode Herrar gifwer råd /
Skole wij lyda Kungens båd /
Och äfventyra på then ort /
Eller ochså bort reesa fort.

Balth.

Wij måste wisligen rådslå
Hwad här billigast göras må.
Ty slutar jagh nu fast och wist /
Kungen går om medh arga list.

Casp.

Om förstar och all högste fall

Wänt

Man hafwa böör alle sedige taal /
Doch troor ey han listig och arg
Nu wara skal som Råff och Warg.
Balth.

Hafwa i icke förra sporde /
All vnder honing söta ord /
Doch wichtige snal medh alle
Bemånge wara medh galle.

Melch.

Ne reesa off är jagh til fredz.

Casp.

Jagh är och aldeles til redz.
Hör Dränger vthan prål och ståt
Nu reder til / wi föllias åth.

Melch.

Så kommer fore wi till wille wandra /
Bibi Gudz Kampn nu hwar med andra.
Gudh gifwe oss lycka och fridh /
Doch ware oss på reesan blidh.

ACTUS VI.

SCEN. I.

Thraso.

Befalning har jag här / expresse med gewär /
Anretta itt Collas / m3 þugg m3 slag och bars

Alle öfwer hufvud fore/ Konandes ingen ore/
Til des jag råkar på/ hwar han nu wara må
Som sig här gifuer an/ för en stoor Kong san/
Min Herre til despect/ har han sådant vp-
wäckt/

Zy skal han blifwa lönt/ för än han warder
frönt:

Thuar jag reser frä/ ställa skal jag mig gram/
Så at thet hela land/ skal rådast för min hand.
The spädo barnen jag / wil efter mitt behagh
Så tuckta deña gång/ med spiut yre oc stång/
At deras saar och moor/ sku darra i sin stoor.
Zy jag wil alle barn/ söndermåla som flarn
Och eråda på mit spiut/ at tarmana gå vth.
Theras hierne som drägg/ stryfa vppå hwar
wägg/

Thet wäller at jag är/ en frigzman som ey bär
Et blödigt hiärtelag/ til någon suet och flag.
Ach! Truls min trogen dräng/ wjssa tig nu
här sträng;

Sampt tu min fiäre Tool/ onådigt vnder
sool.

Zag troot at i behag/ sku hafwa til thet lagh/
Der som hwar man fritt får/ giöra thet
han förmår.

Truls

Truls

Mörda / Klåra / slå i hiel /
Ther til har jagh goda skiel.
Pijna / hugga Lem från Lem
Alla Barn i Bethlehem.

Fool.

Jagh skal wara them så arg /
Söndeslita som en warg.
Lefwer Lungor och hwad mera /
Skal jagh min hundar föråra.

Thraso

Löhn i få om i thet giöre /
Föllier effter jagh går före.

A C T: VI. S C E N. 2.

Lasse

Ja då ha ja före sporde.
Men ha du hört hwa Herodus ha giorde

Zans

Ja kan intet / weta så stort.
Ha han giort wäl eller illa.

Lasse

Ney Gud; troo! hall lite stilla
Så ska du få höra hans dandad.
Moot the små barnen vthaff haat
Som han late sticka slå ihjäl /

E

Wihan

Behan fullkomblig offiäl,
Och giör han sigh så myckee häff
Moot de små Barnen / som en råff
Moot giässen när de minst troo på/
Börjer han på skinnen slå.

Zans

Full seer jagh grannen gå och låta/
Men intet hör jagh barnen gråta.
Hå ska hå wara för bradeer /
Gå så å galnas som jagh höör.

Lase

Ge? Brososen geef råte nu här vth/
Medh påfor blandor så och spiut.
En stoorän ra medh honom folde /
Hoopetaals de iola hólde.

Zans

Barnan å de wijsa på /
Som intet kunna dem motstå.
Men wille the en årligh släng
Wäga på en bonde Dräng/
Noch wil jagh sälra dem vpå /
At de sku intet ossicka gå.

Lase

Håken å orsaka the då moras/
At dee så rasa alla staas

Zans

Za hund han heor alstijd sicc lagh /

Zans

Han achtar ingen helge dagh.
När han slipper på dören vch/
Ingen lär honom sän weta hut.
Lafse hwart ha du åhrna nu ?

Lafse

Ja går hiem tee min hustrw.

Hans

Lafse gack gack. Laf. Hans far wäl.
Så sij huru aflöper denne fäl.
adde adde.

A C T: VI. SCEN. 3.

Raphael

Hör Joseph tagh min ord i acht /
Som Gudh nu hafwer til tigh sagt.
Engelen Raphael jagh är /
Som talar här och står tigh när.
Tagh barnet och thes moder fore /
Tigh flynda til en annan ort /
Egypti land förstå migh rätt /
Är resan tigh nu här förnätt.
Ty komma skal nu snart ther til /
Herodes. Ser vpsökia wil /
Och barnet låta slå ihjäl /
Förvthan orsak och all skäl /
Ty skatt nu vp rätt strax på stund /
Ty får tu sofwa för en blund

Ähn thette resa är bestält/
Som tigh nu är off Gudh befale.

Joseph

Hvem talar här? hward seja tñ?
Hoo är thet? och hward skal jagh fly?

Surgit seq; colligit.

En Engel thet förwizo war/
Som sig i sömnen för migh bar?
Han sade at jagh resa skal
Medh hast förvthan alt förfall/
In i Egypten medh en hast/
Elliest Herodes togha fast
Migh skulle/ kan skee barnet medh
Zhielslå/ som nu är så späde;
Är det så; blifwer jagh i qwel
Glätt intee vpå detta skal/
Vthan i tystheet migh til wäg
Lagar rätt färdigh innan sår.
Far wäl jagh intet biuda wil/
Vthan bortfara tyst och stil/
Hoppas at Gudh han är migh blid/
Dh skaffar migh på resan frid.

A C T. VI. SCEN. 4.

Maria Joseph. Gabr.

Är thet sant medh eder dröm/
Att Herodes är så gröm/

Så welkom wñ tiden taga
I godh acht / och of bortlaga.
I mitt sinne detta rinner
Of i wågen stålles hinner/
Doch jagh wågar i Gudz Kampn/
Barnet lågger i min famn/
Keser s: dan vthi fridh/
Och försunnar ingen tidh.

Joseph

Sant är thet: alt är til redz
Keesa är jagh och tilfredz.
Långre dröia skadar här!
Keesa är och stort beswär.
Maria lager eder ti!.

Maria

Föllia eder jagh nu wil.

Raphael

Ach Gudh tin godheet är doch stoer
Moot den sigh / i tin hågn betroot.
Ty den som på Gudh sätter ljt
Den hielper han medh största stijt.
Joseph han wat besnård i garn
Maria / sampt / det lilla barn /
Men effter dee fruchtade Gudh
Frelste han dem genom sin budh.
Så giör han hwarion än i dagh
Som lefwa effter hans behagh/
Omsårg han för them draga wil
Når något ondt sigh trånger til/
Swilket jagh må bekienna här
Aff mine wårf dem jagh frambar
Menskan til dienst: och aldrig meer
Vthan orsaak / synligen skeer/
Titt Kampn wari lofwat altigh
Och tin godheet som är så blidh.

Epilogus.

J hafwe noghsampt all/ förnummit aff wårt speel
Hur Gud är worden kiott/ förvithan brist oc feel/
Et barn är oss nu födt/ En Son är oss nu gifwin
Som i then helga Skriff/ warder noghsampt bes
skrifwin.

Hwilken oss arma stofft/ som äro mull och jord
Omwärkar med sin krafft / vpsätter til sitt bord /
Och nu för våra skul/ til tröst är nedersänd
Ja til en Ewig frögd/ är oss thet goda händt;
See! den som Ewig war begynner nu vpå
Gudz ende Son är han Menistiones och så:
En Herre högre än/ alle Himblarnas häär
Diupar än jordens grund; Et spädt barn worden
är

Aff högden gängen vp Som dee Cherubim klaar
Högt lofwade/ och nu/ tienar den Engla skaar.
Herlighetenes Glantz/ för hwilken jorden skalf
Bergen sampt Högder all/ sprungo som Räär oc
kalf:

Gudh warder sielf ett barn/ aff sitt Ewiga råd
På thet wij och Gudz barn/ blifwe gienom hans
Nåd.

Sulbordar lofwen sin/ som han aff Ewigheet
Beslööd för allan tidh/ vthaff idel godheet
Himbligen med sig stelff. See thet är alt som jag
Med detta ringa speel/ bewiisa wille i dagh.
Hiernen all Sinnens huus/ en wärkstadh til all
tanckar

Blifwer nu gansta tyst och inset meer omwanes
För.

Wil ey tillåta meer: här måste jagh och stå
Bekienna mitt förnuift/ fan inset högre gå.

Dee sinnerlike Gold / må widar här om skrifwa
Ty thet är theras deel / jag wil thet låta blifwa
Theß jagh min sköpligheet / en gång affkläda
kan

Och med min ögon sielff / rått skäda honom ahn.
Nu wänder jagh migh om / til alla i gemeen
Wälb: Herr. Frur; aff wärde hwar och Een
Dygd sam Matroner / medh flere gode män
Aff hwar wiltor och stånd / Junfrur hwar vns
gerswen.

Medh min ödmuße böön / att dee medh wanlig
gunst

Det wille taga vp / så går hon ey omsunst.
Dee Herrar BorgMestar / beder på samma sät
Råd; Herrar sampteligh / ja all then ganska råt /
Att dee wår ringa tiens / ansee / och ey wår feel
för åhre taga vp / detta / här ringa speel.

Wij önska dem igen / Lycka och allskions frögd
Wälmaço ett långt lif / vthaff Zimmelens högd
Städz och beslihta oss / här effter dem vprwachte
Bunder här med godh Nat och trøder aff så sachte
ta.

NOSCE TE IPSUM

Hoo sigh för en spegel ställer
Han beser sin Skapnad wäl;
Hoo sigh ser den mening fäller /
Att han kienner sigh medh skäl ?
Hoo medh skel sigh kienna kan
Skattas för en Sällrjck man.

Dee som Materien præsentera behagade woro

Prologus	Nicolaus Dunicanus
Joseph	Petrus Hygridius V Vest.
Maria	Olaus Stachæus
Hospes	Nicolaus Olai
Pastores	{ Ewardus Andreæ Nycop: Petrus Pauli Bechius
Gabriel Angelus	Nicolaus Alanus
Melchior	Carolus Ericius Suderm.
Caspar	Petrus Erici
Balthasar	Simon Caroli Greecf
Dromo	Petrus Joh. Suder.
Fecialis	Antonius Brudgum
Herodes	Samuel Christier. Pijl Root { Ericus Wijckman Laurentius Sundel Nicolaus Modenius
Angelus	Raphael, Daniel Erici Achrelius
Michael	Nicolaus Nicol
Thraso	Andreas Vallius Ner.
Truls	Petrus Portolinus
Tool	Suanto Gustavi
Epilogus	Nicolaus Dunicanus.
Larvat	Laurentius Ferlingus Ostrog.
Rustici	{ Isacus Simonis Arborg. Josephus Wargh Both.
Schol. Pet.	Simon Verg.
Uxor	Andreas Olai
Clemens	Petrus Georgij Orlander.